

Rapport

Utbildningsnämnden

Behovsprognos för förskole- och skolplatser 2019–2040

Sammanfattning och slutsatser

Förskola

Behovet av förskoleplatser fortsätter att öka men varierar mellan kommundelarna. På Sicklaön, i Boo och i Älta är behovet av utbyggnad som störst. Under prognosperioden finns planering för cirka 3 200 nya förskoleplatser. Det är oerhört viktigt att utbyggnadstakten hålls. Om så inte sker kommer inte förskolegarantin att kunna uppfyllas d.v.s. att vårdnadshavare har rätt enligt skollagen till förskoleplats senast fyra månader efter det att de anmält önskemål om plats.

Grundskola

Efterfrågan på platser i förskoleklass och årskurserna 1–6 är tillgodosedd med den planering som finns för kommunen fram till år 2033. Därefter beräknas ett underskott om cirka 700 platser vid utgången av år 2040. Det innebär att behov finns av en ny skola. I nuvarande planering uppgår antalet platser till 3 200. Nya skolenheter planeras i alla kommundelar förutom Saltsjöbaden. På västra Sicklaön planeras för ytterligare cirka 1 700 platser. Totalt i kommunen kommer det att bli ett större överskott av platser i mitten av prognosperioden. Det är en svårighet att synkronisera behovet av skolplatser med utbyggnadstakten av bostäder. Det är inte möjligt att bygga skolorna i de sista byggetapperna eftersom det då kommer att råda brist på platser ett antal år. Denna fråga bör belysas djupare i samband med att byggprojekten framskrider.

Efterfrågan på skolplatser i årskurserna 7-9 kommer att öka med cirka 2 000 platser under hela perioden. Det finns ett underskott av platser fram till 2023. Därefter kommer en mellanperiod med överskott på platser. Det innebär att tidsplaneringen för utbyggnaden bör revideras för att begränsa ett allt för stort utbud av platser. Efterfrågan skiljer sig mellan de olika kommundelarna. Skolorna på Sicklaön tar idag emot elever från andra kommundelar. Hänsyn till dessa elevströmmar har tagits i planeringen gällande antalet skolplatser. I Älta kommer det att råda brist på platser om inte hänsyn tas till det ökade behovet under tiden som Stavsborgsskolan är lokaliserade i provisoriska lokaler. I slutet av prognosperioden kommer brist på platser att finnas i Boo och i Fisksätra/Saltsjöbaden.

Det har under de senaste åren varit svårt för inflyttande till kommunen att få skolplats under pågående läsår. Det gäller i alla kommundelar förutom Fisksätra/Saltsjöbaden. Orsaken är ibland kapacitetsbrist men även skolornas organisation. Effekten blir att

www.nacka.se

kundvalet inte fungerar tillfredsställande för dessa elever. Det betyder att fler anordnare borde ha en beredskap för att kunna ta emot elever under pågående läsår. För närvarande är bristen på platser i årskurs sju påtaglig.

Gymnasieskola

Behovet av framtida gymnasieplatser är cirka 2 000 nya platser med hänsyn tagen till sökmönstren i gymnasieregionen

Bakgrund

Behovsprognosen för förskole- och skolplatser är utbildningsnämndens planeringsinstrument gällande efterfrågan på förskole- och skolplatser totalt i Nacka och i de olika kommundelarna. Prognosen utgår från skollagens krav när det gäller närhet till förskolor och skolor vilket generellt innebär att plats ska erbjudas i barnets/elevens närområde. Kravet på närhet minskar allt eftersom barnet blir äldre.

Behovet av skolplatser har stadigt ökat under de senaste åren i Nacka. Anledningen är den befolkningsökning som har skett och fortsätter att ske i kommunen. Behovet av förskoleplatser har minskat något de senaste åren. Behovet kommer dock att öka under prognosperioden. Det är främst utbyggnaden av bostäder på västra Sicklaön som påverkar det kommande behovet av förskole- och skolplatser men även utbyggnaden av Tollareområdet, Orminge centrum, Älta centrum och Fisksätra centrum påverkar behovet.

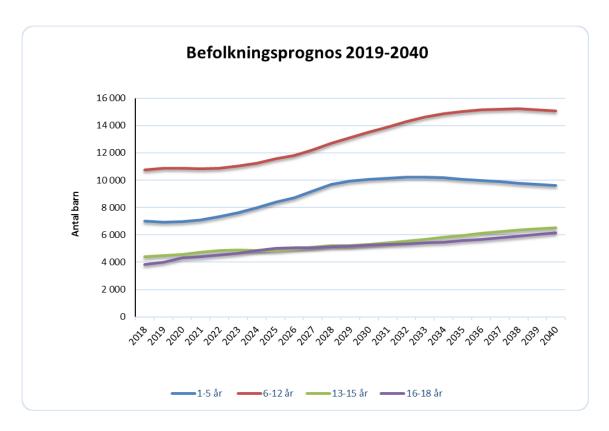
Antalet förskolebarn 1–5 år beräknas att öka med 37 procent från 2018 fram till 2040 vilket innebär 2 598 fler barn i absoluta tal. Antalet förskolebarn beräknas vara som högst år 2033, 10 232 stycken. Därefter minskar antalet med cirka 600 fram till 2040.

Åldersgruppen 6–12 år beräknas öka med 40 procent vilket innebär i absoluta tal 4 309 barn. Mellan åren 2023 och 2036 ökar antalet barn i genomsnitt med 300 per år. År 2028 beräknas antalet6-12-åringar vara cirka 500 fler än föregående år. Det motsvarar en medelstor skola.

Åldersgruppen 13–15 år beräknas öka med 48 procent vilket innebär en ökning i absoluta tal med cirka 2 100 barn. Under perioden kommer antalet barn att öka i genomsnitt med 100 per år.

Åldersgruppen 16-18 år kommer att öka med cirka 2 100 fram till år 2040 vilket är en ökning med 53 procent.

Metod

Prognosen grundas på följande förutsättningar:

- Befolkningsprognos för kommunens delområden.
- Uppdelning av kommunen i sju delområden.
- Efterfrågan på förskoleverksamhet 2019.
- Förskolornas och skolornas uppgifter om deras kapacitet för respektive år.
- Antalet platser i pedagogisk omsorg
- Utfall av skolval

I diagrammen som visas är planerade förskole- och skolplatserna angivna som beslutade respektive ej beslutade. I kategorin beslutade ingår enheter där det finns ett investeringsbeslut eller avtal om utbyggnad med en aktör. Orsaken till uppdelningen är att utbildningsenheten anser det viktigt att särskilja planerad utbyggnad där beslut är tagna från planerad utbyggnad där beslut ej är tagna eftersom det påverkar planeringsprocessen.

Befolkningsprognosen

Befolkningsprognosen omfattar åren 2019-2040 och utgår från kommunens befolkning 2018-12-31. Till prognosen läggs årlig in- och utflyttning i kommunen. Slutligen beräknas antalet födda och döda för respektive år. In- och utflyttningen och födelsetalen baseras på senast tillgängliga treårsperiods medelvärde för Nacka kommun. Befolkningsprognosen tar hänsyn till det framtida bostadsbyggandet under prognosperioden. Det innebär att om det inträffar förskjutningar i tiden av färdigställda bostäder kommer detta att påverka befolkningsutvecklingen och därmed behovet av förskole- och skolplatser.

Uppdelning i sju delområden

Nacka kommun har delats i sju olika geografiska delområden

- Västra Sicklaön
- Östra Sicklaön
- Norra Boo
- Södra Boo
- Fisksätra
- Saltsjöbaden
- Älta

Uppdelningen syftar till att klarlägga skillnader i efterfrågan och platstillgång mellan olika delområden. Indelningen av de geografiska områdena bygger på nyckelkodsområden. Det finns rörelser mellan och inom kommundelarna. Det innebär att ett område kan visa underskott på platser men att efterfrågan är tillgodosedd eftersom barnen/eleverna väljer skola i en annan kommundel. Respektive delområden redovisas i bilaga 1. Denna rapport redovisar behoven av platser utifrån skollagens krav på närhet.

Efterfrågan och tillgång på platser

Efterfrågan på förskoleplatser fastställs utifrån det antal barn som är placerade och de barn som står i kö och önskar plats omedelbart. Tillgången på förskoleplatser utgår från de uppgifter som anordnarna har lämnat gällande maximal kapacitet. Kapaciteten varierar naturligtvis över året beroende på de placerade barnens ålder och deras behov av särskilt stöd. I prognosen över tillgången på platser ingår planerad utbyggnad till följd av nya bostadsområden om inte annat anges. Enligt skollagen har föräldrar rätt att få förskoleplats om de önskar, att hänvisas till pedagogisk omsorg är inte förenligt med lagstiftningen. Av den anledningen har antalet platser i pedagogisk omsorg inte tagits med fullt ut i prognosen.

Antalet skolplatser beräknas utifrån de uppgifter skolorna har lämnat om sin maximala kapacitet. Maximalt antal skolplatser är för vissa skolor inte detsamma som nuvarande antal elever. Exempelvis har några skolor lokalyta som möjliggör att de kan ta emot fler elever än vad som görs idag. De fristående skolorna i Nacka tillämpar syskonförtur och kötid som antagningskriterier vilket innebär att närhet inte ger företräde till dessa skolor.

Behov av förskole- och skolplatser i Nacka

Denna prognos visar att det finns, med några få undantag, planering för att möta kommande behov av förskole- och skolplatser. En förutsättning för föreliggande prognos är givetvis att den planering som finns för att möta kommande behov kommer till stånd inom den tidsram som prognostiserats.

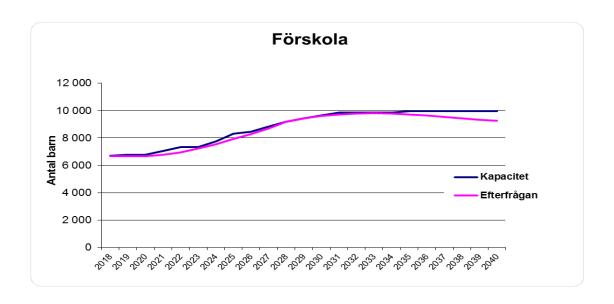
En grundförutsättning för att kundvalet ska fungera är att det finns tillräckligt med förskoleoch skolplatser så att vårdnadshavare och elever har möjligt att välj en förskola eller skola som man önskar. Det förutsätter en god tillgång på platser.

I delar av kommunen sjunker antalet barn i slutet av prognosperioden. I Älta finns det ganska stora variationer över tid. Det ställer krav på flexibla lösningar för att möta både ökad och minskad efterfrågan över tid.

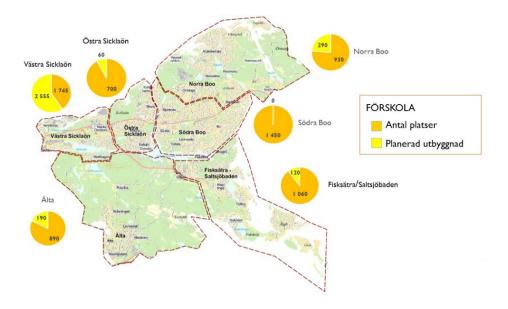
Förskola

Behovet av förskoleplatser fortsätter att öka men varierar mellan kommundelarna. På Sicklaön, i Boo och i Älta är behovet av utbyggnad som störst. Under prognosperioden finns planering för cirka 3 200 nya förskoleplatser. I nybyggnadsprojekten görs en schablonberäkning av behovet av platser. Den beräkningen revideras kontinuerligt utifrån aktuella uppgifter. För närvarande är cirka 100 barn placerade hos anordnare utanför Nacka. I många av dessa fall har förälder valt att stanna kvar på den förskola som barnet var på innan de flyttade till Nacka i avvaktan på att få den förskola som de valt i första hand.

I Boo kommer antalet barn i slutet av prognosperioden att minska med cirka 400 under slutet av perioden. Det innebär att flexibla lösningar bör planeras.

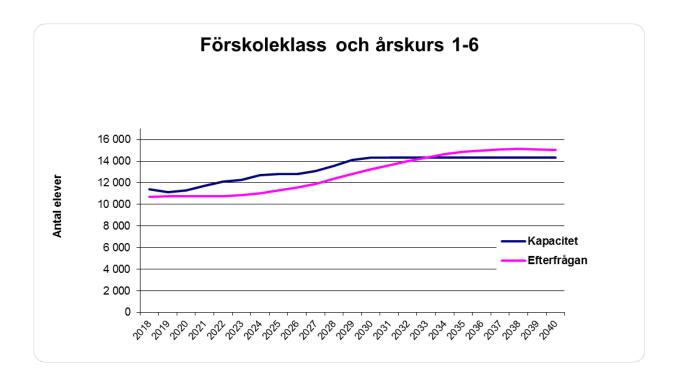
Förskoleklass och årskurserna 1-6

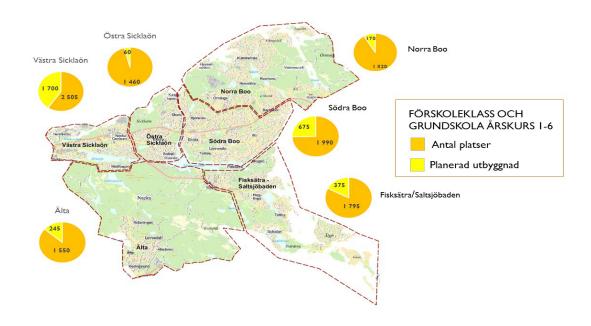
Efterfrågan på platser i förskoleklass och årskurserna 1–6 är tillgodosedd med den planering som finns för kommunen fram till år 2033. Därefter beräknas ett underskott om cirka 700 platser vid utgången av år 2040. Det innebär att behov finns av en ny skola. I nuvarande planering uppgår antalet nya platser till 3 200. Nya skolenheter planeras i alla kommundelar förutom Saltsjöbaden. På västra Sicklaön planeras för ytterligare cirka 1 700 platser. Totalt i kommunen kommer det att bli ett större överskott av platser i mitten av prognosperioden. Det är en svårighet att synkronisera behovet av skolplatser med utbyggnadstakten av bostäder. Det är inte möjligt att bygga skolorna i de sista byggetapperna eftersom det då kommer att råda brist på platser ett antal år. Denna fråga bör belysas djupare i samband med att byggprojekten konkretiseras.

Det har under de senaste åren varit svårt för inflyttande till kommunen att få skolplats under pågående läsår. Det gäller i alla kommundelar förutom Fisksätra/Saltsjöbaden. Orsaken är ibland kapacitetsbrist men även skolornas organisation. Effekten blir att kundvalet inte fungerar tillfredsställande för dessa elever. Det betyder att fler anordnare borde ha en beredskap för att kunna ta emot elever under pågående läsår. För närvarande är bristen på platser i årskurs sju påtaglig.

Behovet av särskoleplatser har ökat de senaste åren och kommer att öka allt eftersom befolkningen växer till antalet. Nya särskoleplatser planeras i Skolgallerian i Älta men en utökning behövs snarast. En möjlighet borde vara att börja särskoleverksamhet i provisoriska lokaler.

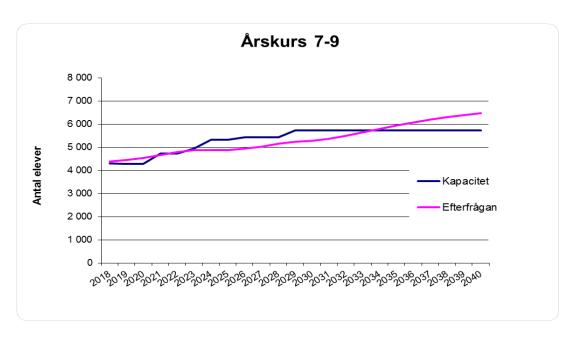

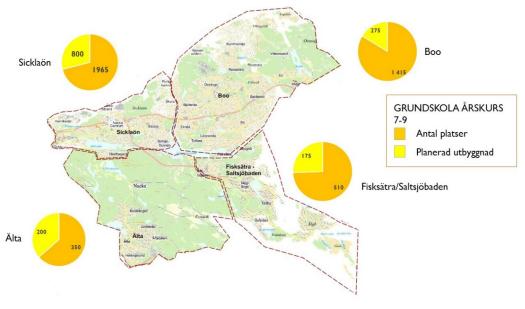

Årskurserna 7-9

Efterfrågan på skolplatser i årskurserna 7-9 kommer att öka med cirka 2 000 under hela perioden. Det finns ett underskott av platser fram till 2023. Därefter kommer en mellanperiod med överskott på platser. Det innebär att tidsplaneringen för utbyggnaden bör revideras för att begränsa ett allt för stort utbud av platser.

Efterfrågan skiljer sig mellan de olika kommundelarna. Skolorna på Sicklaön tar idag emot elever från andra kommundelar. Hänsyn till dessa elevströmmar har tagits i planeringen gällande antalet skolplatser. I Älta kommer det att råda brist på platser om inte hänsyn tas till det ökade behovet under tiden som Stavsborgsskolan är lokaliserade i provisoriska lokaler.

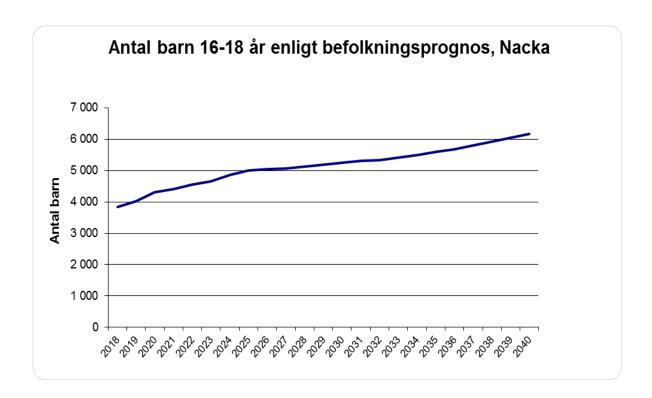

Gymnasieskola

Antalet ungdomar i gymnasieåldern kommer att öka med cirka 2 100 fram till år 2040. En ny gymnasieskola kommer att öppna till höstterminen 2019. Det är NTI-gymnasiet som kommer att öppna i Nacka Strand. Det finns dessutom ansökningar från aktörer att starta verksamhet läsåret 2020/2021. Dessa ansökningar har Skolinspektionen ännu ej behandlat. En analys av behovet av framtida gymnasieplatser i Nacka visar att behovet är cirka 2 000 nya platser med hänsyn tagen till sökmönstren i gymnasieregionen.

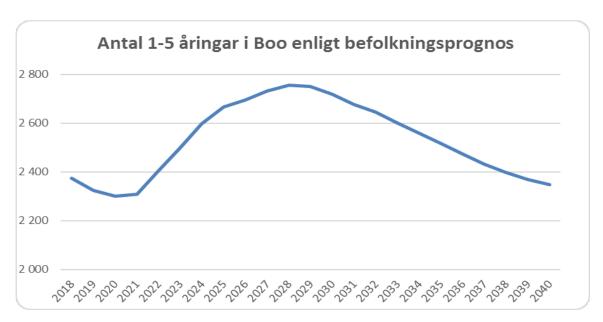

Förskola per kommundel

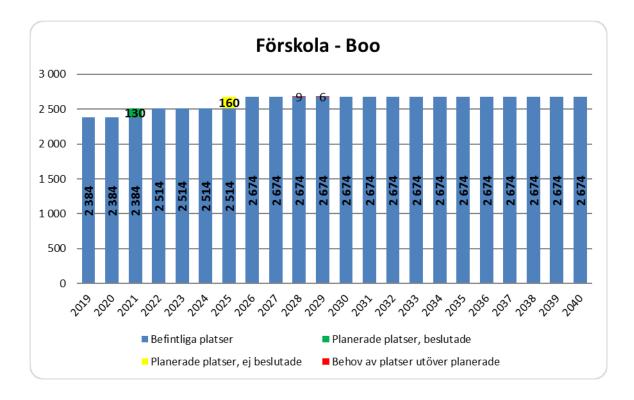
Boo

Antalet förskolebarn kommer enligt befolkningsprognosen att variera kraftigt över tid. Från 2 300 barn till 2 751, för att sedan minska till 2 340 stycken år 2040. Det ställer krav på en flexibel planering av framtida förskoleplatser.

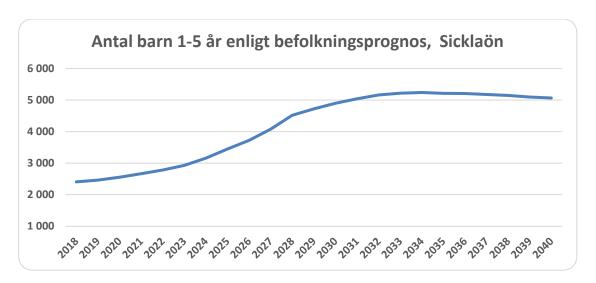
I området finns det cirka 2 400 förskoleplatser fördelade på 33 enheter. Förskolan Vittra i Saltsjö-Boo läggs ned till sommaren 2019 och Förskolan Utkiken i Tollare öppnar i augusti. Cirka 70 barn är placerade i pedagogisk omsorg. I Boo är utbudet av platser tillräckligt under perioden. Det finns ett visst underskott i södra Boo som vägs upp av tillgången på platser i norra Boo. I prognosen ingår utbyggnaden av förskoleplatser i Tollareområdet, Orminge centrum och Telegrafberget. Sammantaget innebär det cirka 300 nya platser. Mot slutet av prognosperioden kommer det att finnas ett överskott på förskoleplatser eftersom antalet barn kommer att minska från år 2030.

Sicklaön

Antalet förskolebarn ökar kraftigt på Sicklaön och det är framför allt på västra Sicklaön som ökningen sker. Fram till år 2035 ökar antalet barn för att sedan minska något.

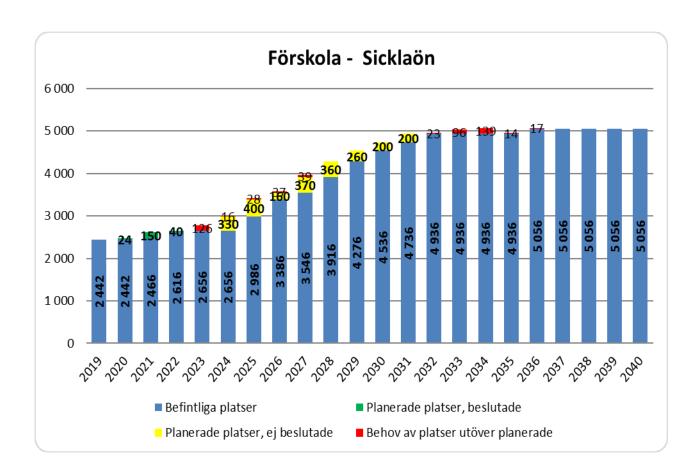

I området finns det cirka 2 400 förskoleplatser fördelade på 37 enheter i pedagogisk omsorg är 15 barn placerade. Under prognosperioden planeras för cirka 2 300 nya förskoleplatser i området och då främst på västra Sicklaön. Det är framför allt från 2021 och framåt som behovet ökar. Detta är naturligtvis en följd av Nacka stads framväxt. Behovet av platser är schablonberäknat då det idag inte är känt vilken blandning av bostadstorlekar som kommer att byggas. Denna kraftiga ökning av förskoleplatser ställer stora krav på planering och

genomförande men är fullt möjlig då det handlar om nybyggnation där behovet av förskoleplatser planeras in från början.

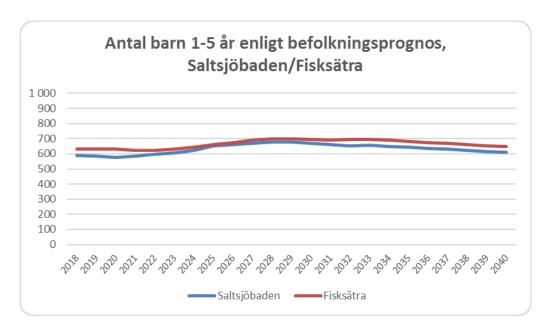
På östra Sicklaön prognostiseras ett smärre underskott på platser under åren 2022-2026. Det underskottet borde kunna balanseras med platser på västra Sicklaön.

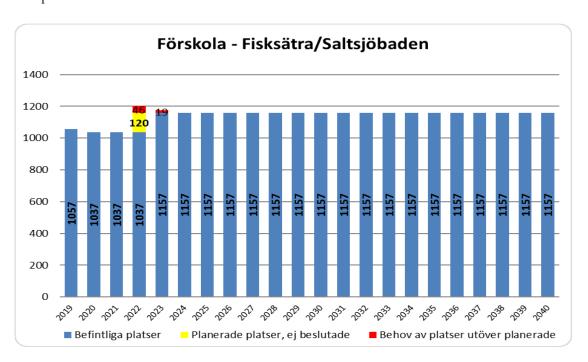

Fisksätra och Saltsjöbaden

Antalet barn i området kommer att öka något i området. I Fisksätra beror förändringen på nybyggnationen som ska ske och i Saltsjöbaden är det gängse befolkningsförändringar över tid.

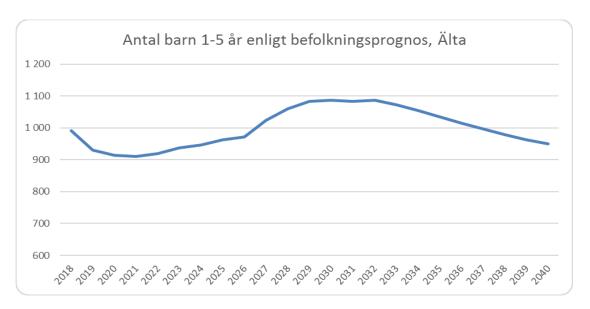
I området finns det cirka 1 150 förskoleplatser fördelade på 16 förskolor. I pedagogisk omsorg är 38 barn placerade. Eftersom nästan 100 barn från Fisksätra idag är placerade i Saltsjöbaden visas en gemensam prognos för de båda områdena. Barnantalet ökar i Fisksätra och mot slutet av perioden även i Saltsjöbaden. Den utbyggnad som planeras är 120 platser i Fisksätra.

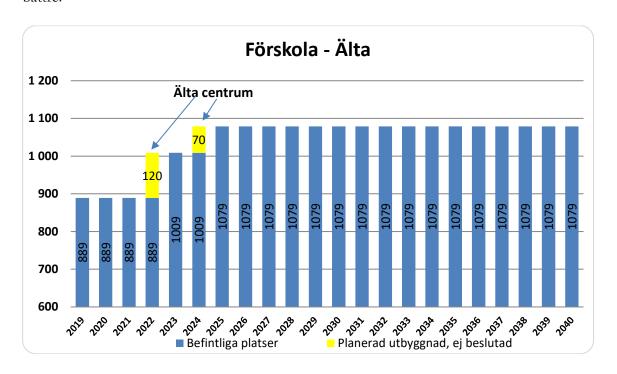

Älta

Fram till år 2027 kommer antalet barn i Älta att understiga dagens nivå. Därefter ökar antalet med cirka 100 stycken för att sedan minska mot slutet av prognosperioden.

I Älta finns 12 förskoleenheter med cirka 900 platser. I pedagogisk omsorg är 81 barn placerade. Det underskott av platser som funnits de senaste åren har nu byggts bort och dessutom har antalet barn minskat. Nya förskoleplatser finns planerade för Älta centrum i samband med ny bostadsbebyggelse. Behovet av platser i Älta centrum är naturligtvis beroende av den kommande dimensioneringen av bostäder i området. Allt eftersom planeringen blir mer konkret kommer behovet av förskoleplatser att kunna säkerställas bättre.

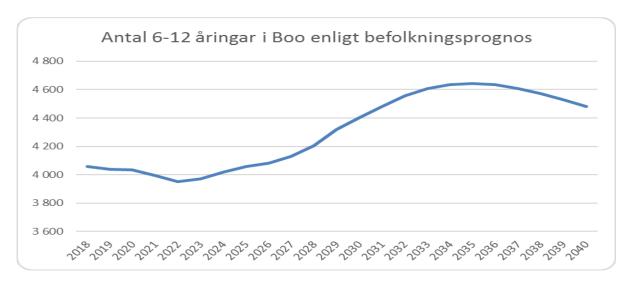

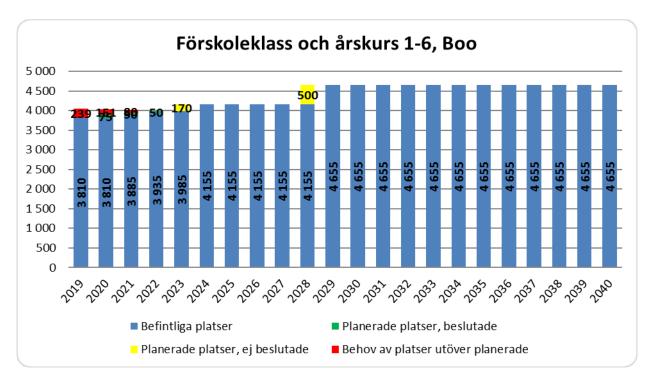
Förskoleklass och årskurs 1-6

Boo

Antalet 6-12-åringar kommer från 2024 att öka med i genomsnitt 60 stycken per år fram till och med 2034. Därefter sjunker barnantalet något.

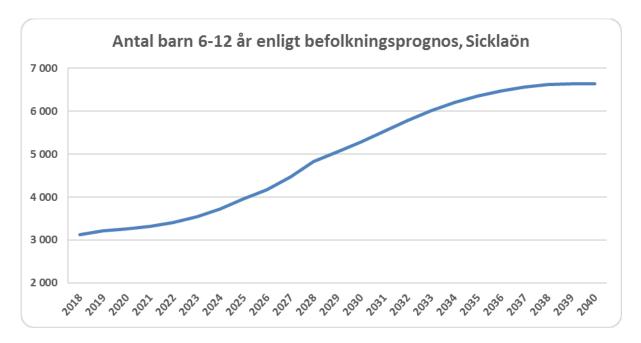
De senaste åren har behovet av skolplatser överstigit utbudet i Boo. Situationen har lösts genom utbyggnad av befintliga verksamheter. Med den utbyggnad som nu planeras kommer det att råda balans mellan utbud och efterfrågan. I prognosen ingår en utbyggnad av Orminge skola och en ny skola vid Dalkarlsängen för 500 elever. Johannes Petri skola utökar antalet platser de kommande åren.

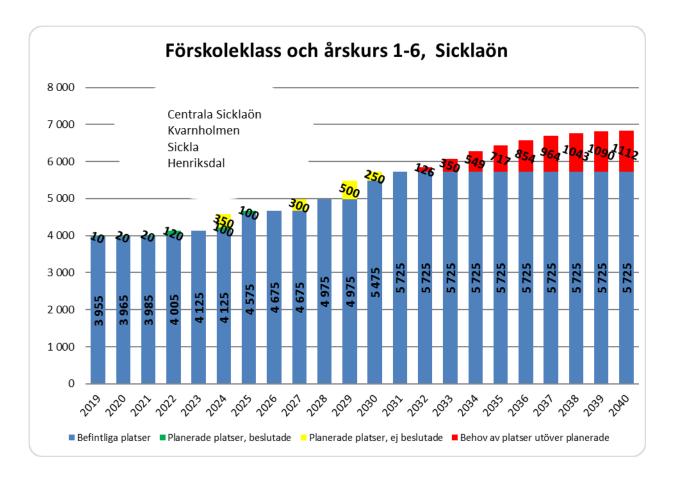
Sicklaön

Barnen inom åldersgruppen 6-12 år kommer att fördubblas under prognosperioden.

På Sicklaön finns det ett stort utbud av skolplatser under prognosperiodens första del. Några av skolorna är mycket efterfrågade och där har en utbyggnad skett. En viktig aspekt när det gäller kapaciteten är att skolorna på Sicklön även efterfrågas av elever från andra kommundelar. Det innebär att det måste finnas ett "överskott" av platser då efterfrågan mäts utifrån elevantalet på Sicklaön. I prognosen ingår utbyggnad av två skolor i Sicklaområdet, Sickla skola och Svindersvik skola. Dessutom utbyggnad av Jarlabergs skola, en ny skola i centrala Nacka och Ebba Brahe skolan på Kvarnholmen. När i tiden detta kommer att ske är osäkert eftersom det följer bostadsbyggnadstakten. Sammantaget planeras för cirka 1 700 skolplatser för förskoleklass och årskurserna 1–6. Enligt den befolkningsprognosen kommer detta antal inte vara tillräckligt. Det ytterligare behovet uppgår minst till cirka 1 200 platser. Det innebär att en eller två nya skolor behövs utöver den planering som finns idag. Grunden för det antagandet är att inflödet av elever från andra kommuner är konstant. Om det inflödet kommer att förändras är svårt att förutse tio år framöver mot bakgrund av de förändringar som kommer att ske i Nacka.

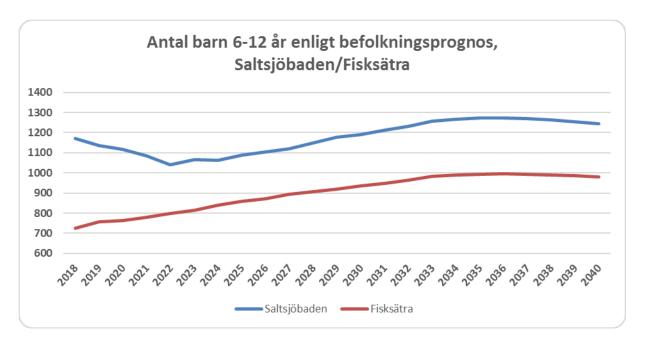

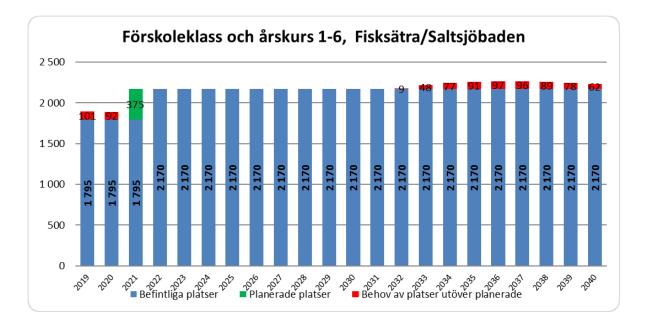
Fisksätra och Saltsjöbaden

Antalet barn i åldersgruppen 6-12 år i Fisksätra kommer att öka med cirka 200 fram till 2040. I Saltsjöbaden kommer antalet barn år 2040 jämfört med idag var cirka 100 fler. De närmsta åren kommer dock antalet 6-12-åringar att sjunka.

När Fisksätra/Saltsjöbaden ses som ett område finns det tillräcklig med skolplatser för närvarande. I slutet av perioden finns ett underskott vilket beror på att antalet barn ökar i området. Det är många elever från Fisksätra som väljer att gå i skola i Saltsjöbaden och då främst i Igelboda skola. Idag kommer cirka 70 procent av Igelboda skolas elever från Fisksätra. Därför är det i detta sammanhang av värde att se utbudet och behovet av elevplatser för dessa områden sammantaget. I prognosen är hänsyn tagen till nedläggningen av Fisksätra skolan och att antalet platser utökas år 2021 då en fristående aktör kommer att öppna efter det att lokalerna byggts om. Om det finns behov av fler skolplatser i området i slutet av prognosperioden är ovisst då barn framför allt från Fisksätra väljer skola utanför sitt närområde. Det frågan kommer att följas i kommande prognoser.

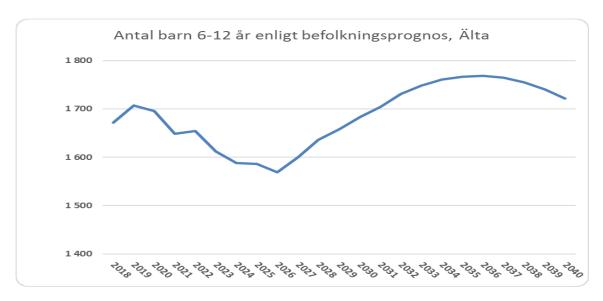

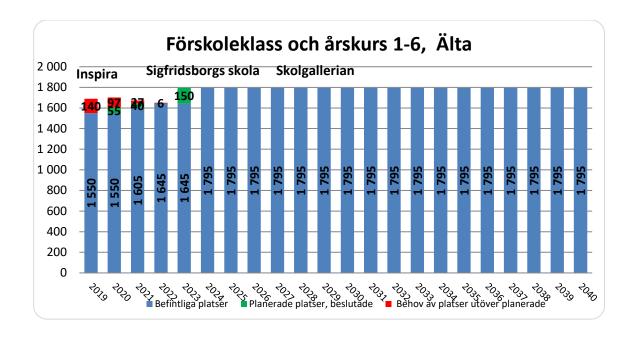

Älta

Antalet barn i åldersgruppen kommer att minska fram till år 2026 enligt befolkningsprognosen. Därefter ökar antalet snabbt för att år 2031 vara på samma nivå som idag.

Prognosen för Älta visar på kort sikt en brist på skolplatser. Sigfridsborgs skola håller på att byggas ut för att kunna möta den ökade efterfrågan från de nya bostadsområdena södra Hedvigslund och Ältadalen. I planeringen för Älta centrum ingår en utökning av antalet skolplatser genom att en skolgalleria skapas där Stavsborgsskolan ligger i dag. Sammantaget beräknas antalet platser utökas med cirka 250. I mitten av prognosperioden kommer det att finnas ett överskott av skolplatser. Det är svårt att synkronisera behovet av skolplatser för årskurserna 7-9 och behovet av platser för de yngre åldrarna. En möjlighet är att placera förskolebarn under en period i den nya skolgallerian.

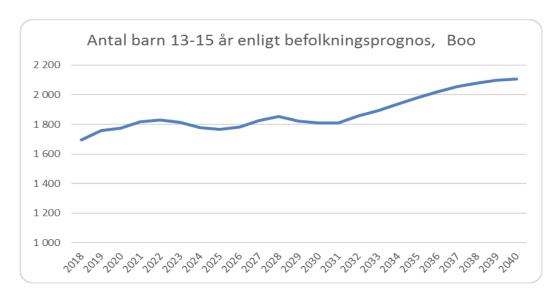

Årskurs 7-9

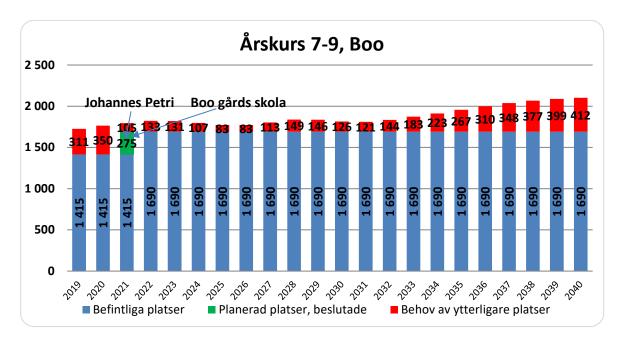
Valet av skola till årskurs sju visar en ganska stor rörlighet inom kommunen och då framför allt in mot Nackas centrala delar.

Boo

Antalet bar 13-15 år kommer att öka med cirka 350 stycken under perioden.

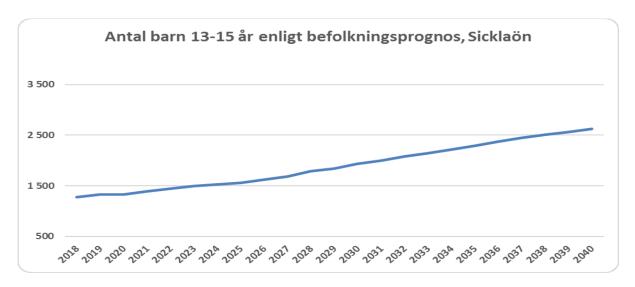
Prognosen visar på ett stort kommande behov av ytterligare skolplatser för årskurserna 7–9 i slutet av prognosperioden. Hänsyn har då tagits till att ett visst antal elever väljer skola utanför Boo. Den planerade utbyggnaden av Boo gårds skola till en F-9 skola kommer att ge Boo tillräckligt med skolplatser för de aktuella årskurserna på kort sikt. Möjligheten finns att även ha årskurserna 7-9 på den nya skolan i Dalkarlsängen och det skulle lösa bristen på platser i årskurserna 7-9 på lång sikt.

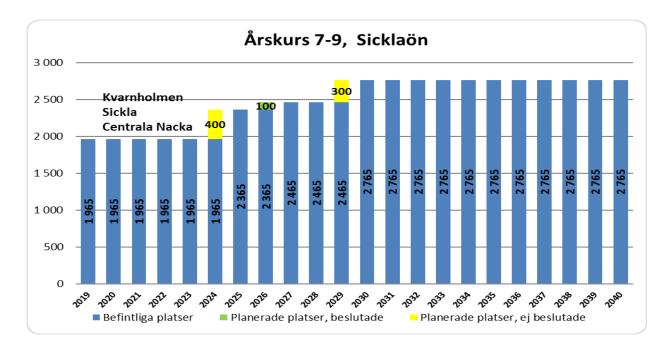

Sicklaön

Antalet 13-15-åringar kommer att nästan att fördubblas på Sicklaön.

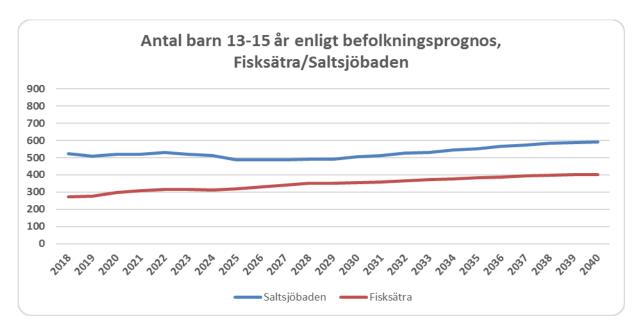
Många elever från övriga kommundelar i Nacka väljer skola på Sicklaön. Därför finns och behövs ett överskott när antalet platser ställs mot antalet 13–15-åringar i området. Mot den bakgrunden bör antalet skolplatser minst öka i samma omfattning som befolkningsökningen i den aktuella åldersgruppen eftersom en beredskap bör finnas för att elever från andra kommundelar kommer att välja skola på västra Sicklaön. I området planeras en utbyggnad med cirka 800 platser. Under åren 2024-2034 beräknas dock antalet platser överstiga behovet. Det innebär att utbyggnaden av antalet skolplatser bör skjutas fram i tiden.

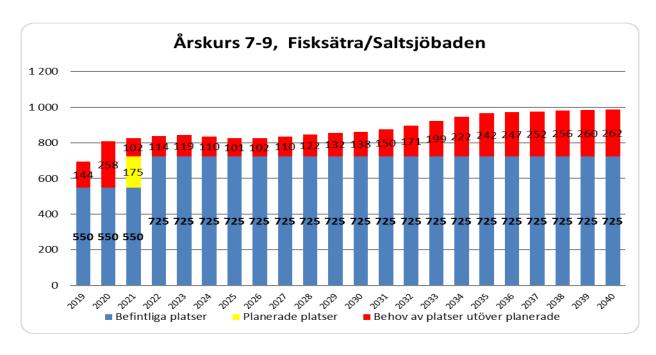

Fisksätra/Saltsjöbaden

Antalet barn i åldersgruppen kommer att öka med cirka 200 stycken till 2040.

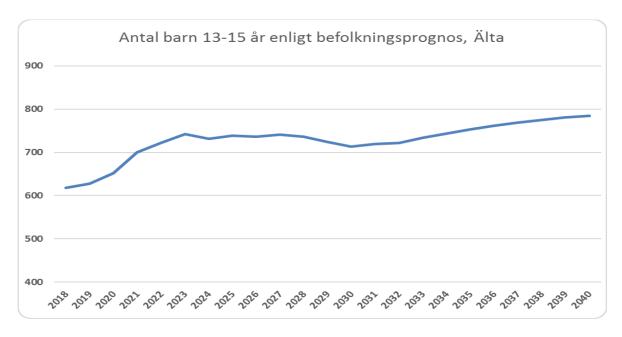

I området får alla elever som väljer sitt närområde plats trots den underkapacitet som finns. Under perioden ökar antalet barn främst i Fisksätra men även i Saltsjöbaden. Ett stort antal av eleverna väljer skola i andra områden. Av åldersgruppen går cirka 60 procent i skola utanför Fisksätra/Saltsjöbaden. Det är en ökning med 15 procentenheter jämfört med föregående läsår. Efterfrågan på skolplatser i området kommer att öka eftersom antalet barn ökar. I Fisksätra planeras en utökning av antalet platser med 175 stycken. Den utökningen kommer inte att vara tillräcklig vid slutet av prognosperioden under förutsättning att elevernas valmönster är oförändrat.

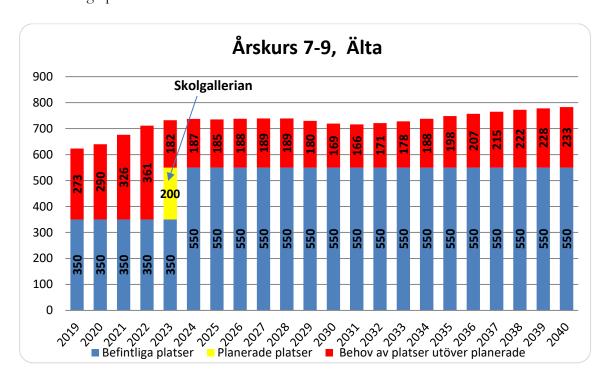

Älta Antalet barn i åldersgruppen kommer att öka med cirka 160 stycken till 2040.

I området finns det skolplatser till de som önskar men med mycket liten marginal. Många elever väljer att gå årskurserna 7-9 i skolorna på Sicklaön. Andelen elever som väljer skola utanför Älta är 39 procent. Det är en minskning med cirka 10 procentandelar jämfört med föregående år. Antalet skolplatser kommer att öka när skolgallerian byggts i Älta centrum. Den beräknas vara färdig år 2023. Antalet elevplatser måste öka senast 2021 vilket innebär en utökning i provisoriska lokaler.

Behovsprognos per delområden Boo, Sicklaön, Fisksätra och Saltsjöbaden

